

Κτήριο εκθέσεων Audi-Bentley στο Μαρούσι.

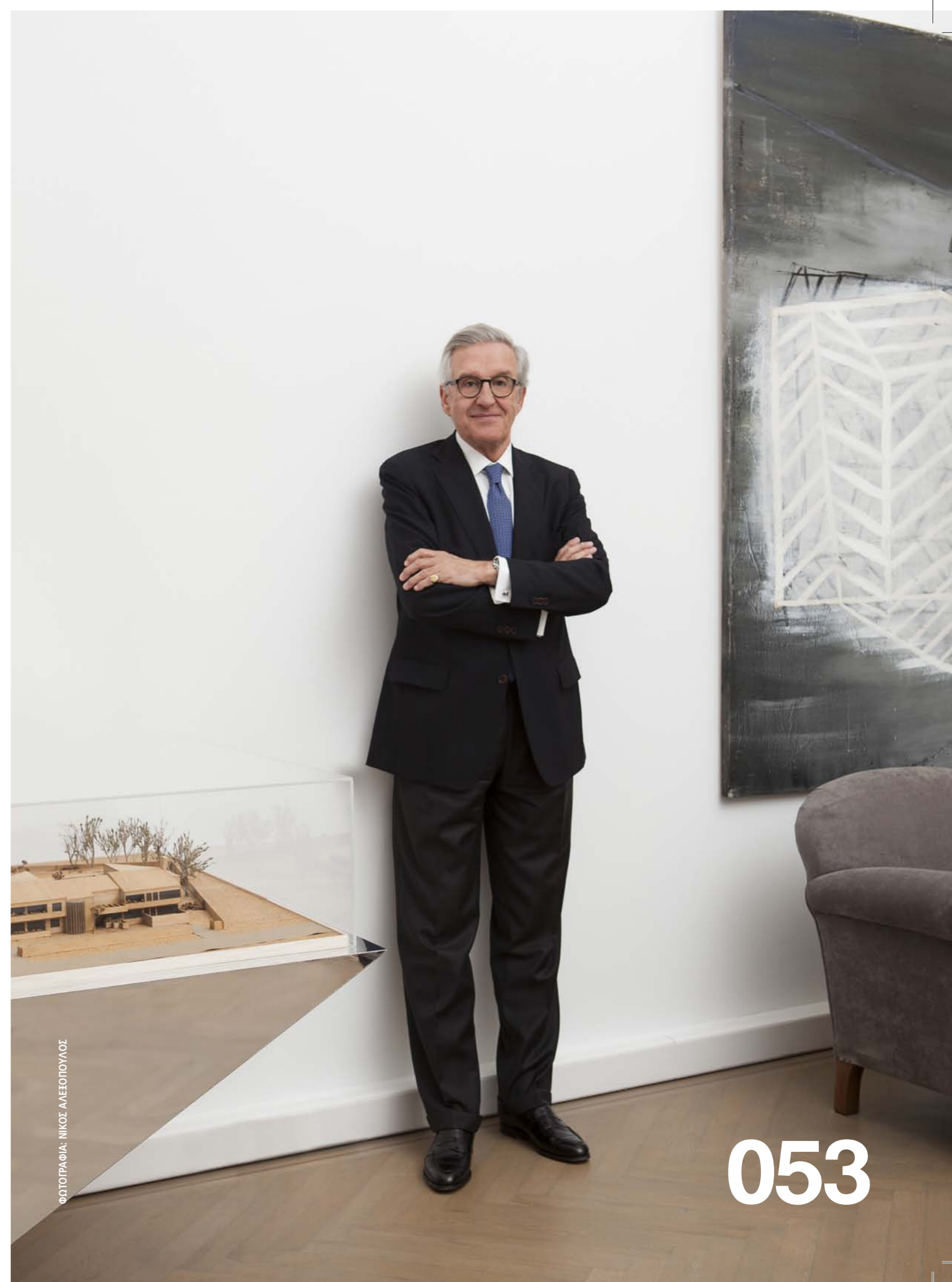
ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΑΜΑΡΑ, ΚΑΘΩΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΗ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΖΩΗΣ.

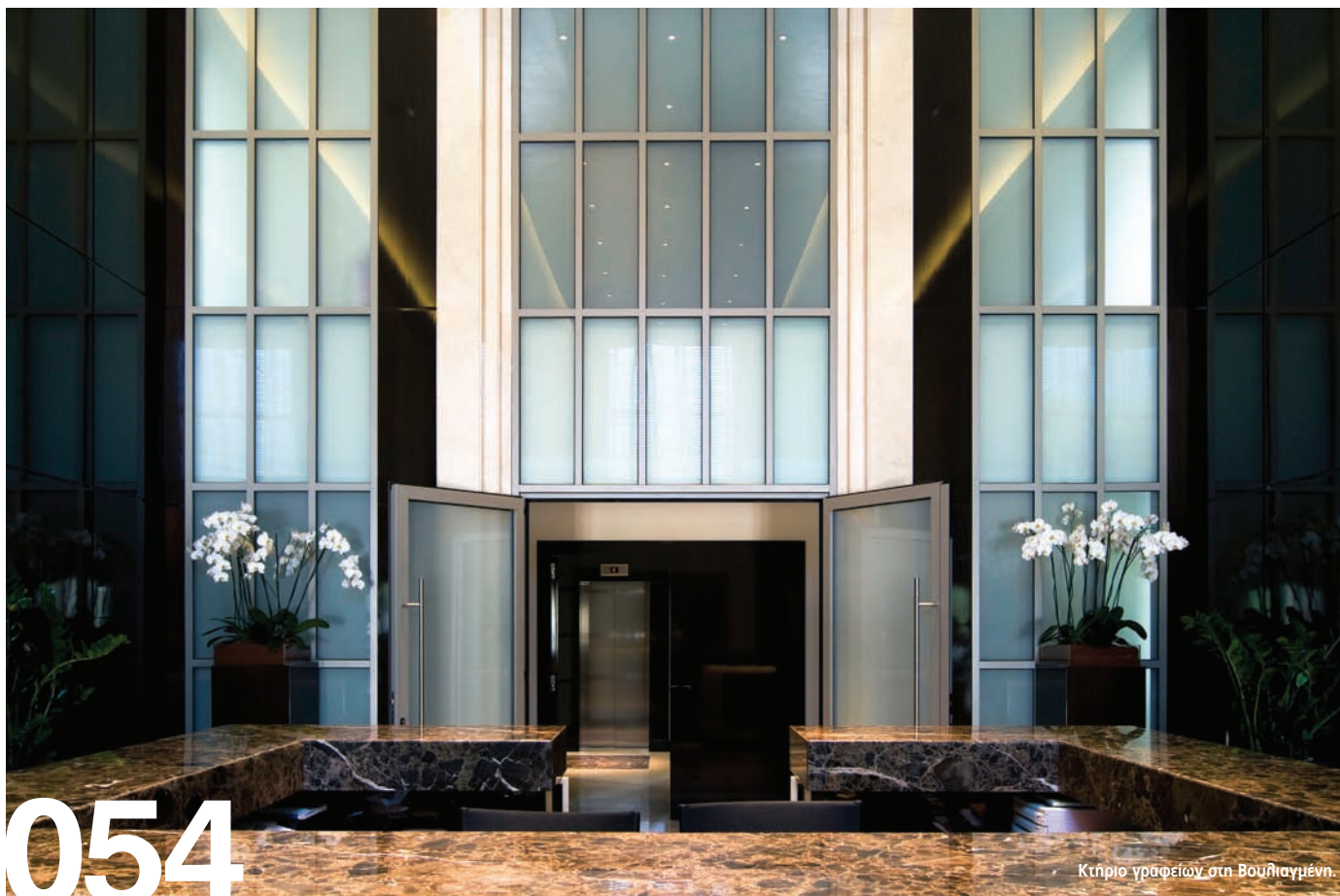
Αφορμή για μία συνέντευξη με τον αρχιτέκτονα Αλέξανδρο Σαμαρά ήταν η πρόσφατη βράβευση του πρότυπου νηπιαγωγείου «Ιωάννης Μ. Καρράς» –έργο το οποίο σχεδίασε και κατασκεύασε το αρχιτεκτονικό γραφείο Αλέξανδρος Κ. Σαμαράς & Συνεργάτες για το Ελληνοαμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα– ως το αρχιτεκτονικά δημοφιλέστερο κτήριο στην Ελλάδα στην κατηγορία «Κτήρια: Δημόσια, Υγείας, Εκπαίδευσης, Πολιτισμού», επικρατώντας ακόμα και του κτηρίου του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης.

Το αρχιτεκτονικό του γραφείο, που δραστηριοποιείται από το 1978, έχει να επιδείξει μεγάλη ποικιλία έργων για τον δημόσιο χώρο αθήνα και την κατασκευή κατοικιών και επαγγελματικών κτηρίων. Η φιλοσοφία που διατρέχει τη δουλειά του Αλέξανδρου Σαμαρά συνοψίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό του παλιού και του καινούργιου, προκειμένου η πόλη να έχει συνέχεια και να είναι ανθρώπινη, να μην αποτελείται από ένα συμπλήρωμα αντιμαχόμενων στοιχείων.

Ποιοι ήταν οι άξονες του σχεδιασμού του νηπιαγωγείου «Ιωάννης Μ. Καρράς»; Πρόκειται για ένα έργο που αφορά τη διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς. Η λειτουργία του αθήνα και το κτήριο του είναι προσαρμοσμένα στις ειδικές απαιτήσεις και ιδιομορφίες του ελληνικού περιβάλλοντος. Φυσικά διέπεται από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το Ελληνοαμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Κολλέγιο Αθηνών - Κολλέγιο Ψυχικού), την παιδαγωγική του φιλοσοφία και τη διάθεση για προσφορά. Η αρχιτεκτονική ξεκινά από μια έννοια, μια σύλληψη αυτού που δεν υπάρχει ακόμα, και η οποία εκφράζει ένα όραμα. Περιλαμβάνει αρχές μιας ευρύτερης στόχευσης αθήνα και αρχές πιο συγκεκριμένες που είναι κατάλληλες για την οργάνωση και τον σχεδιασμό σε διάφορες κλίμακες. Πιστεύω ότι για να μπορεί να λειτουργήσει σωστά ένα αρχιτεκτονήμα, πρέπει η έννοια να είναι καθαρή και κατανοητή από τους χρήστες. Απαιτείται μια εξίσου δυνατή και ολοκληρωμένη οργάνωση των χώρων και των λειτουργιών ενός έργου. **Περιγράψτε μας το κτήριο.** Ακολουθήσαμε τις αρχές βιοκλιματικού σχεδιασμού για τη δημιουργία ενός πράσινου κτηρίου με χαμηλό κόστος λειτουργίας. Θέλαμε να δημιουργήσουμε ένα πρότυπο, καινοτόμο έργο. Το περίγραμμα της διαθέσιμης επιφάνειας για την οικοδόμηση του νηπιαγωγείου γέννησε την ιδέα ενός ψαριού (ΙΧΘΥΣ). Στην περιοχή της εισόδου έχουμε το κεφάλι του ψαριού, όπου υπάρχει ένα αμφιθέατρο και αίθουσες φαγητού. Στην ουρά του χωροθετήθηκαν οι αίθουσες πολ-

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Κτήριο γραφείων στη Βουλιαγμένη.

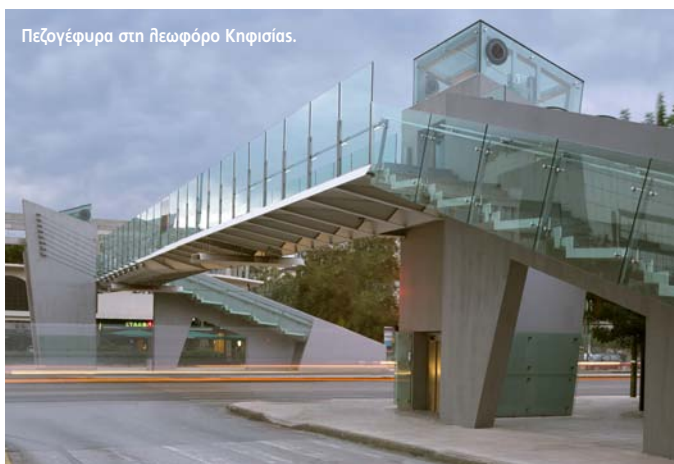
Κατοικία στο Πόρτο Χέλι.

ληπλών χρήσεων για τα παιδιά. Υπάρχει πισίνα για τα προνήπια, χώρος μουσικής, χώρος χορού και γυμναστικής. Στη μέση του επιμήκους σχήματος του ψαριού βρίσκεται ο κεντρικός διάδρομος, η «ραχοκοκαλιά» του ψαριού, που ενώνει τις αίθουσες/κυψέλες που υπάρχουν εκατέρωθεν και δημιουργεί την αίσθηση της γειτονιάς. Οι αίθουσες έχουν όλη άμεση επαφή με τον κήπο ώστε όλα τα παιδιά να έχουν έναν δικό τους χώρο παιχνιδιού. Παράλληλα, πάνω στη ραχοκοκαλιά, έχουν τοποθετηθεί αίθρια τα οποία προσφέρουν στο εσωτερικό αερισμό, φως και χώρο πρασίνου. Οι εξωτερικοί τοίχοι του κτηρίου είναι καμπύλοι, και είναι κατασκευασμένοι από την ίδια πέτρα που χρησιμοποιήθηκε για το «Μπενάκειο», το ιστορικό διδακτήριο του σχολείου, προκειμένου στους μαθητές να δημιουργηθεί μέσα στον χρόνο η αίσθηση της συνέχειας. Το πράσινο είναι διάχυτο παντού, ενώ η οροφή είναι ένα φυτεμένο δώμα. Διάχυτο είναι και το στοιχείο «θάλασσα», ενώ η εικαστική διακόσμηση που προσέφεραν ο Αλέκος Φασσιανός, η Αλεξάνδρα Αθανασιάδη και η Αφροδίτη Λίτη είναι και αυτή εμπνευσμένη από τη θαλάσσια ζωή. **Ποιος είναι ο ρόλος της αρχιτεκτονικής στην εκπαίδευση;** Η αρχιτεκτονική δημιουργεί πολιτισμό. Συνδυάζει την τέχνη με την επιστήμη και καλλιτεργεί το πνεύμα και τις αισθήσεις. Παράλληλα, ο αρχιτέκτων έχει έναν οργανωτικό ρόλο, συντονίζει μία ολόκληρη ομάδα ανθρώπων και διαθέτει δημιουργικότητα. Αυτά τα στοιχεία του δίνουν τη δυνατότητα μιας πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης σε θέματα παιδείας. Προσωπικά, ως αρχιτέκτων αθλήα και ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνοαμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, είχα την ευκαιρία μαζί με τους συνεργάτες μου να πραγματοποιήσουμε ένα έργο το οποίο απαιτούσε συνέργιες ουσιαστικές. **Το κτήριο του νηπιαγωγείου τιμήθηκε με βραβείο Platinum Leed, θα θέλατε να μας μιλήσετε για αυτή τη διάκριση;** Το Πρότυπο Περιβαλλοντικής Βαθμολόγησης Leed είναι

Το βραβευμένο με LEED Platinum Νηπιαγωγείο του Ελληνοαμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

056

Πεζογέφυρα στη Λεωφόρο Κηφισίας.

το πλέον αναγνωρισμένο σύστημα πιστοποίησης κτηρίων που αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο Πράσινων Αειφόρων Κατασκευών των ΗΠΑ. Η διάκριση σε επίπεδο Platinum που έλαβε το νηπιαγωγείο είναι η πρώτη που δόθηκε στην Ελλάδα. Παράλληλα, είναι το πρώτο κτήριο στον χώρο της εκπαίδευσης εκτός Αμερικής που έλαβε το Platinum Leed. Το κτήριο κατάφερε να έχει δύο πρωτιές. **Ο σχεδιασμός, ή τα υλικά και η χρήση τους έπαιξαν τον πρωτεύοντα ρόλο στη θράβευση;** Προκειμένου να λάβεις το Leed, κρίνεται ακόμα και για τον τρόπο που λειτουργεί το εργοτάξιο. Να μην επιβαρύνει κατά την περίοδο της κατασκευής το περιβάλλον και τους περιόικους. Είναι μία ολιστική αντιμετώπιση. Χίσαμε όπως έχιζαν παλιά στην ελληνική ύπαιθρο, με τη φύση αρωγό. Τα υλικά ήταν ντόπια, πολλά προέρχονταν από ανακύκλωση. Κατάφεραμε να σχεδιάσουμε το κτήριο έτσι ώστε,

προκειμένου να λειτουργήσει, να χρειάζεται 27% λιγότερη ενέργεια από αντίστοιχα κτήρια υψηλού επιπέδου βιοκλιματικού σχεδιασμού. **Ποιος είναι ο ρόλος της αρχιτεκτονικής σε κοινωνικό επίπεδο;** Ο ρόλος της αρχιτεκτονικής στην αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής μας, μιας πόλης, μιας κοινωνίας, αυτό που αποκαλώ «αρχιτεκτονική κοινωνική ευθύνη», είναι καθοριστικής σημασίας. Τόσο ουσιαστικά, περιβαλλοντικά, λειτουργικά και αισθητικά, για τον ειδικό χώρο όπου έχουμε αρμοδιότητα ως αρχιτέκτονες, και ευρύτερα ως ένα παράδειγμα, ένα ερέθισμα. Προκειμένου να χρησιμεύσει ως οδηγός για άλλες δραστηριότητες μια που η αρχιτεκτονική συνδέεται με πάρα πολλά πράγματα, όπως η παιδεία που αναφέραμε πριν. Χρειάζονται έργα «αρχιτεκτονικής κοινωνικής προσφοράς» και «βιώσιμης αρχιτεκτονικής ποιότητας», και ευτυχώς πολλοί συνάδελφοι και στην Ελλάδα πλέον πραγματοποιούν τέτοιου είδους δουλειές. **Έχετε αναλάβει πολλά έργα pro bono.** Οι γονείς μου με δίδαξαν με το παράδειμά τους ότι ο εθελοντισμός είναι πρωτίστως ευλογία γι' αυτόν που προσφέρει, είναι αντίδωρο ψυχικό. Κάθε λίγα χρόνια προσπαθώ να αναλαμβάνω κάποιο έργο εθελοντικά. Ως γραφείο έχουμε προσφέρει μία σειρά πρότυπων και κοινωφελών έργων, όπως τη γέφυρα πεζών-γέφυρα παιδιών της Λεωφόρου Κηφισίας, το Μπενάκειο Παιδικό Ίδρυμα Κηφισίας, το εκκλησάκι της Παναγίας Παντοχαράς στη Σίκινο, που ήταν επιθυμία του Οδυσσέα Ελύτη, και το κτήριο έκθεσης και φύλαξης του αρχείου Ελύτη στην Πλάκα, που βρίσκεται στη διαδικασία υλοποίησης από το υπουργείο Πολιτισμού. **Ασχολείστε κυρίως με έργα μεγάλης κλίμακας;** Η ποικιλία είναι μεγάλη χαρά για κάθε αρχιτέκτονα! Καταπιάνομαι με κάθε είδους ιδιωτικά έργα. Φυσικά, ο τόπος, οι ανάγκες του πελάτη και το θεσμικό πλαίσιο καθορίζουν την κλίμακα. Πιστεύω ότι η αρχιτεκτονική δεν έχει θεατές αλλά συμμετέχοντες. **m&d**